IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI DO SPRAW PETYCJI**
(NR 48)
z dnia 4 marca 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Petycji (nr 48)

4 marca 2021 r.

Komisja do Spraw Petycji, obradująca pod przewodnictwem posła **Sławomira Jana Piechoty (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie wniosku Komisji o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w sprawie nowelizacji ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o Narodowym Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa;

– rozpatrzenie wniosku Komisji o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w sprawie nowelizacji ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy;

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1205 ze zm.) poprzez zwolnienie spółdzielni socjalnych z opłat sądowych w postępowaniu o wpis spółdzielni lub zmianę wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym (BKSP-145-IX-169/20);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1079 ze zm.) w zakresie aktualizacji odwołań w art. 12 (BKSP-145-IX-170/20);

– rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie określenia minimalnego rozmiaru czcionki używanego w umowach cywilnoprawnych, wzorach umów oraz regulaminach (BKSP-145-IX-172/20);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm.) poprzez uwzględnienie w art. 680 § 1 wykazu inwentarza (BKSP-145-IX-173/20);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1161 ze zm.) w zakresie aktualizacji nazw ministrów w art. 7 ust. 2 pkt 2 i art. 26 ust. 1 (BKSP-145-IX-174/20);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2337) w zakresie dostosowania art. 9 do obecnego systemu kar za wykroczenia oraz uchylenia art. 3 i art. 11 (BKSP-145-IX-176/20).

W posiedzeniu udział wzięli: **Lidia Kostańska** dyrektor Departamentu Spraw Ziemskich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Kamil Bobek** zastępca dyrektora Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Katarzyna Łażewska-Hrycko** główny inspektor pracy wraz ze współpracownikami, **Dariusz Jankowski** radca ministra, koordynator Zespołu ds. Systemu Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, **Katarzyna Araczewska** zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Zbiorowych Interesów Konsumentów Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **Przemysław Róziewicz** przewodniczący Związku Zawodowego Pracowników Państwowej Inspekcji Pracy oraz **Krzysztof Pater** stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Micał** i **Małgorzata Nowak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komunikacji Społecznej oraz **Radosław Iłowiecki** i **Jakub Krowiranda** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Witam państwa. Otwieram 48. posiedzenie Komisji do Spraw Petycji. Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Przypominam także, ż chęć zabrania głosu przez posła należy zgłaszać na adres poczty elektronicznej Komisji lub poprzez czat w odpowiedniej aplikacji, po zalogowaniu się do pokoju wideokonferencyjnego. Przypominam również, że posłowie członkowie Komisji obecni na sali obrad głosują przy użyciu urządzenia do głosowania zespolonego z systemem mikrofonu i w takiej sytuacji nie logują się w systemie komunikacji zdalnej poprzez aplikację na tabletach.

Na początek przystępujemy do stwierdzenia kworum. Proszę wszystkich państwa o przyciśnięcie dowolnego przycisku w systemie do głosowania w celu potwierdzenia obecności na posiedzeniu. Dziękuję. Proszę sekretariat o podanie informacji o osobach, które potwierdziły.

Sekretarz Komisji Kamil Micał:

W posiedzeniu uczestniczy 11 posłów.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Zgodnie z informacja przekazaną przez sekretariat posiedzenia 11 pań i panów posłów potwierdziło obecność na posiedzeniu.

Szanowni państwo, zgodnie z zawiadomieniem pani marszałek o zwołaniu posiedzenia w porządku dziennym mamy następujące sprawy: w punkcie pierwszym – rozpatrzenie wniosku Komisji o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w sprawie nowelizacji ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o Narodowym Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa; w punkcie drugim – rozpatrzenie wniosku Komisji o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w sprawie nowelizacji ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy; w punkcie trzecim – rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych poprzez zwolnienie spółdzielni socjalnych z opłat sądowych w postępowaniu o wpis spółdzielni lub zmianę wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym; w punkcie czwartym – rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; w punkcie piątym – rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie określenia minimalnego rozmiaru czcionki używanego w umowach cywilnoprawnych, wzorach umów oraz regulaminach; w punkcie szóstym – rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego; w punkcie siódmym – rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych i w punkcie ósmym – rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych.

Przystępujemy do realizacji porządku posiedzenia. Punkt pierwszy – wniosek Komisji o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w sprawie nowelizacji ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o Narodowym Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa. Bardzo proszę naszego stałego doradcę pana Krzysztofa Patera o przedstawienie projektu.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Dzień dobry państwu. Ten projekt jest dosyć specyficzny, dlatego że dotyczy – można powiedzieć – zmian o charakterze porządkowym, ponieważ w dotychczasowej ustawie występuje pojęcie Rady Państwa i Kancelarii Rady Państwa, natomiast ustawa faktycznie jest realizowana od lat przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Kancelarię Prezydenta RP i to jest powód, dla którego Komisja uznała, że należy podjąć inicjatywę i sprawy uporządkować – ponieważ trudno byłoby zwracać uwagę prezydentowi i prosić o podejmowanie inicjatywy, tak jak w przypadku rządu i ministerstw. Stąd drobna zmiana techniczna, ale ważna, bo wydaje się, że po tylu latach po prostu warto wyeliminować z obrotu prawnego Radę Państwa i Kancelarię Rady Państwa.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Czyli projekt ogranicza się do tych kwestii porządkowych, tak?

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Dokładnie tak.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Szanowni państwo, petycję na posiedzeniu Komisji referował pan poseł Bogdan Latosiński. Pan poseł już w tej kadencji nie jest w Sejmie. W tej sytuacji poproszę przedstawiciela ministra kultury o przedstawienie stanowiska w tej sprawie. Mamy zgłoszonego przedstawiciela…

Radca ministra, koordynator Zespołu ds. Systemu Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu Dariusz Jankowski:

Dzień dobry, Dariusz Jankowski, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Witamy pana. Bardzo prosimy o pana stanowisko w tej sprawie.

Radca ministra w MKDNiS Dariusz Jankowski:

Tak jak poprzednio przy rozpatrywaniu petycji Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego stało na stanowisku, że te zmiany o charakterze legislacyjnym są jak najbardziej potrzebne i konieczne, także tutaj, jeśli chodzi o tego rodzaju zmiany, jest całkowita aprobata ze strony ministerstwa i pana ministra kultury, dziedzictwa narodowego i sportu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Proszę przedstawicieli Biura Legislacyjnego.

Legislator Jakub Krowiranda:

Dziękuję, panie przewodniczący. Do tej wersji już nie mamy uwag. Nasze wszystkie uwagi zostały uwzględnione przez pana ministra Patera i do tej wersji już nie mamy uwag. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę. Proszę państwa, jak wspominałem, petycję prowadził pan poseł Bogdan Latosiński. W tej chwili proponuję, by przedstawicielem Komisji w dalszych pracach nad tym projektem był pan wiceprzewodniczący Jacek Świat. Czy pan wiceprzewodniczący podejmie się tej roli?

Poseł Jacek Świat (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Pan wiceprzewodniczący potwierdza. Czy jest akceptacja, po pierwsze, dla projektu ustawy? Nie słyszę uwag. Zatem stwierdzam, że Komisja przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa.

Czy są uwagi do propozycji posła sprawozdawcy? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, że Komisję na dalszych etapach prac będzie reprezentował pan wiceprzewodniczący Jacek Świat.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Ponownie proszę pana Krzysztofa Patera o przedstawienie projektu ustawy, wniosku Komisji o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, tym razem w sprawie nowelizacji ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Taką samą ustawę skierowała już Komisja w poprzedniej kadencji. Ze względu na zasadę dyskontynuacji temat zanikł. Bo ustawa nie była rozpatrzona, przynajmniej nie była rozpatrzona do końca.

Propozycja zakłada przyznanie pracownikom Państwowej Inspekcji Pracy wykonującym czynności kontrolne i posiadającym co najmniej dziesięcioletni staż pracy na stanowiskach związanych z wykonywaniem tych czynności prawa do dodatkowego urlopu wypoczynkowego w wymiarze sześciu dni roboczych, a jeżeli mają staż pracy przynajmniej dwudziestoletni na tych stanowiskach – to w wymiarze dwunastu dni roboczych. Tego typu rozwiązanie legislacyjne jest identyczne jak w przypadku pracowników Najwyższej Izby Kontroli, którzy wykonują czynności kontrolne. Analogiczne uprawnienia przysługują także m.in. sędziom i prokuratorom. Stąd propozycja tego rozwiązania, które Komisja obecnej kadencji przyjęła, zlecając przygotowanie projektu ustawy.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Proszę przedstawicieli głównego inspektora pracy o przedstawienie stanowiska.

Zastępca głównego inspektora pracy Dariusz Mińkowski:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, Dariusz Mińkowski, zastępca głównego inspektora pracy…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Witamy, panie ministrze. Bardzo prosimy o przedstawienie stanowiska.

Zastępca głównego inspektora pracy Dariusz Mińkowski:

Panie przewodniczący, widzę, że jest także pani minister. W pierwszej chwili nie zauważyłem. Więc może…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Zapraszam.

Główny inspektor pracy Katarzyna Łażewska-Hrycko:

Tak, oczywiście, chciałabym. Dzień dobry, panie przewodniczący, dzień dobry państwu. Katarzyna Łażewska, główny inspektor pracy.

Stoimy na stanowisku, że ten wniosek jest bardzo istotny z punktu widzenia funkcjonowania inspekcji pracy. Zwracam się tutaj w imieniu swoim i współpracowników o przychylne potraktowanie go przez państwa Komisję ze względu na to, że praca inspektora to jest misja i inspektorzy realizują bardzo trudne zadania, z dużym obciążeniem psychicznym… Mam nadzieję, że mnie dobrze słychać, bo różne dźwięki się nakładają.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dobrze słychać, pani minister. Słyszymy panią bardzo dobrze.

Główny inspektor pracy Katarzyna Łażewska-Hrycko:

Dziękuję bardzo. Inspektorzy, realizując swoje zadania, spotykają się z dużym stresem, z dużym obciążeniem psychicznym. Cały czas muszą zgłębiać wiedzę w różnych dziedzinach, żeby być na bieżąco i wynika to zarówno ze zmieniającej się rzeczywistości, ze zmieniających się przepisów, ale też z kwestii dotyczących po prostu dodatkowych zadań, którymi są inspektorzy rokrocznie mocno obciążani. W związku z tym w pewnym momencie następuje coś, co myślę, że można nazwać wypaleniem zawodowym. Stąd po tych dłuższych okresach pracy w inspekcji proponujemy rozwiązania podobne do tych, jakie są w innych organach kontroli i nadzoru, m.in. sprawozdawca, pan poseł, wspomniał o Najwyższej Izbie Kontroli. Taki dłuższy urlop nie będzie rodził dla budżetu państwa skutków finansowych, natomiast dla inspektorów pracy wykonujących czynności kontrolne będzie dużym wsparciem dla możliwości autentycznego zregenerowania

swoich sił i w związku z tym ja bardzo pozytywnie oceniam tę inicjatywę Związku Zawodowego Pracowników Państwowej Inspekcji Pracy.

Jeżeli państwo pozwolą, to jest z nami pan Przemysław Róziewicz i jeśli pan przewodniczący wyrazi zgodę, to chciałabym, aby miał on też możliwość wypowiedzenia się bezpośrednio w imieniu pracowników, a nie tylko kierownictwa. Z mojej strony natomiast ogromna prośba o pozytywne zaopiniowanie tego wniosku. Jak wspomniałam, nie rodzi on konsekwencji finansowych dla budżetu państwa, a pracownicy dzięki temu zyskają możliwość bardziej efektywnego odpoczynku, regeneracji sił. Dotyczy to pracowników wieloletnich wykonujących czynności kontrolne. Jednocześnie ten wypoczynek, większa regeneracja spowoduje, taką mamy nadzieję, większą efektywność wykonywana pracy – i stąd ta ogromna prośba o poparcie i pozytywne stanowisko Komisji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję, pani minister. Poproszę zatem o zabranie głosu przewodniczącego Komisji Krajowej Związku Zawodowego Pracowników Państwowej Inspekcji Pracy pana Przemysława Róziewicza.

Przewodniczący Związku Zawodowego Pracowników Państwowej Inspekcji Pracy Przemysław Róziewicz:

Dzień dobry państwu. Mam nadzieję, że dobrze mnie słychać.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Słyszymy pana dobrze. Bardzo proszę kontynuować.

Przewodniczący Związku Zawodowego Pracowników PIP Przemysław Róziewicz:

Proszę państwa, to już drugi raz nasz wniosek staje tutaj na Komisji. Chciałbym powiedzieć, że to, co powiedziała pani minister, jest jak najbardziej dla nas istotne, ponieważ my musimy mieć więcej czasu na to, żeby – po pierwsze – regenerować swoje siły, po drugie – uzupełniać tę wiedzę, która jest nam potrzebna do pracy. Zakres tej wiedzy jest naprawdę bardzo szeroki, bo od technicznego bezpieczeństwa pracy po prawo pracy, a w tej chwili także ustawy związane z przeciwdziałaniem pandemii. Jest tego bardzo dużo i my generalnie mamy coraz mniej czasu na to, żeby się dokształcać. Te dodatkowe dni urlopu nie będą dla nas tylko kwestią odpoczynku, ale także pozostawaniem na bieżąco z wiedzą. Co więcej, tutaj analizę szczegółową przedstawił pan minister Szwed przy poprzedniej naszej petycji i wskazywał, że uprawnienie to może nam być dane bez żadnych problemów i bez kosztów finansowych, przy minimalnych wręcz ograniczeniach, jeśli chodzi o liczbę kontroli. Biorąc pod uwagę wzrost wydajności inspektora pracy i większą koncentrację naszej pracy na systemie elektronicznym, który nas wspomaga, jak najbardziej jest to do przeprowadzenia. W związku z czym z punktu widzenia zarówno naszego jakby pracodawcy – Sejmu, a także z punktu widzenia obywateli, którzy są zainteresowani naszą pracą, w naszej ocenie zwiększenie tego uprawnienia nie będzie miało wpływu na ilość i zakres spraw, jakie realizujemy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję panu przewodniczącemu. Bardzo proszę o stanowisko Biuro Legislacyjne.

Legislator Radosław Iłowiecki:

Radosław Iłowiecki, Biuro Legislacyjne. W ramach kontaktów roboczych z ministrem Paterem Biuro Legislacyjne zgłosiło kilka uwag. Te uwagi zostały uwzględnione w tekście. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę. Czy jest akceptacja dla przedstawionego projektu? Nie słyszę uwag. Zatem stwierdzam, że Komisja przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy.

Szanowni państwo, tę petycję ja referowałem i dlatego chciałbym się podjąć dalszego reprezentowania Komisji w pracach nad tym projektem. Czy dla takiej propozycji jest akceptacja? Nie słyszę uwag. A zatem uznaję, że Komisja podjęła taką decyzję. Bardzo państwu dziękuję, dziękuję panom legislatorom.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Bardzo proszę panią poseł Annę Wasilewską, panią wiceprzewodniczącą, o przedstawienie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych poprzez zwolnienie spółdzielni socjalnych z opłat sądowych w postępowaniu o wpis spółdzielni lub zmianę wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Poseł Anna Wasilewska (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, petycja została wniesiona w interesie publicznym. Wnoszący proszą o zmianę w ustawie o spółdzielniach socjalnych. Przedmiotem jest żądanie, aby zmiana wyglądała tak, że przepis art. 6 ust. 3 otrzyma następujące brzmienie: „Postępowanie w sprawach o wpis lub zmianę wpisu spółdzielni socjalnej do Krajowego Rejestru Sądowego jest wolne od opłat sądowych oraz opłat za zgłoszenie wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym". I mamy jeszcze dodanie przepisu przejściowego, zgodnie z którym: „W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienionej w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się wyłącznie do pism, wniosków podlegających opłacie wnoszonych w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy". Wnioskodawca, wnoszący uważa, że jest to jedynie pewna korekta.

Chcę nadmienić, że mówimy tutaj o spółdzielniach socjalnych, które mogą być zakładane jedynie przez określone kategorie lub zagrożone wykluczeniem i mogące mieć znaczące trudności w odnalezieniu się na rynku pracy, w tym osoby niepełnosprawne, usamodzielniane czy trwale bezrobotne. Do końca 2018 r. takich spółdzielni socjalnych było w Polsce około 1600, więc to jest niewielka liczba.

W uzasadnieniu wnoszący, wnioskodawcy chcieliby, aby został zawarty wpis zwalniający wskazane spółdzielnie z opłaty sądowej od wniosku o wpis lub zmianę wisu w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz opłaty za ogłoszenie wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Należy wskazać, zresztą tak jak BAS w swojej opinii przedstawił, że odniesienie się do tych postulatów wymaga następnie wyjaśnienia, że wnoszący skargę na orzeczenie referendarza sądowego w postępowaniu o wpis do rejestru stowarzyszeń zobowiązany jest uiścić, zgodnie z art. 58 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, opłatę stałą w kwocie 100 zł. W rozdziale V, zatytułowanym „Sprawy z zakresu działania Krajowego Rejestru Sądowego", w wyżej wymienionej ustawie nie ma przepisów szczególnych, które określałyby wysokość opłaty sądowej od apelacji, skargi kasacyjnej czy zażalenia, a zatem jak się wydaje, znajdą zastosowanie ogólne przepisy tej ustawy. Natomiast jeszcze art. 18 stanowi, że przepisy ustawy przewidujące pobranie opłaty od pozwu lub wniosku wszczynającego postępowanie w sprawie stosuje się również od opłaty od apelacji, skargi kasacyjnej, chyba że przepis stanowi inaczej.

Biorąc powyższe pod uwagę, ze względu na cel działania tych spółdzielni socjalnych należy uznać w pełnej rozciągłości, że petycja jest zasadna i proponuję, aby została podjęta inicjatywa legislacyjna.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Kto z państwa chciałby zabrać głos w sprawie? Może pan Krzysztof Pater zechciałby przedstawić swoje stanowisko co do tej propozycji.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Miałem taką samą propozycję jak pani poseł.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Szanowni państwo, jest rekomendacja, abyśmy w tej sprawie wystąpili z inicjatywą ustawy. Czy wobec takiej rekomendacji…

Zastępca dyrektora Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej Kamil Bobek:

Kamil Bobek z ministerstwa rodziny. Czy mógłbym zabrać głos? Zgłaszałem się na czacie.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Oczywiście, że tak. Bardzo proszę pana o przedstawienie stanowiska.

Zastępca dyrektora departamentu MRiPS Kamil Bobek:

Dzień dobry, witam państwa. Kamil Bobek, zastępca dyrektora Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, departamentu, który odpowiada za ustawę o spółdzielniach socjalnych. Przede wszystkim dziękuję obywatelom i szanownej Komisji za zainteresowanie sprawą spółdzielni socjalnej Tak jak pani poseł powiedziała, już w chwili obecnej art. 6 ust. 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych zakłada zwolnienie spółdzielni z uiszczania opłat sądowych od wniosku o wpis spółdzielni do Krajowego Rejestru Sądowego, a także od wniosku o zmianę wpisu oraz nieuiszczanie opłat za ogłoszenie tych wpisów w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Zwolnienie to rzeczywiście nie obejmuje opłat od pism składanych w ramach ewentualnych postępowań odwoławczych.

Ta kwestia, która została tu poruszona, ona jest nowa, do tej pory nie była podnoszona przez środowisko spółdzielczości socjalnej. Jako ministerstwo i departament cały czas spotykamy się z przedstawicielami sektora ekonomii społecznej, spółdzielcami socjalnymi w ramach prac Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, Ogólnopolskiego Forum Spółdzielni Socjalnych czy za pośrednictwem ośrodków wsparcia ekonomii społecznej funkcjonujących w każdym województwie i tak jak mówię – propozycje tego typu zmian jeszcze do nas nie trafiały.

Chciałbym zaznaczyć, że w przypadku stowarzyszeń, o czym też tutaj była mowa, zwolnienie z opłat obejmuje jedynie kwestię wpisu do rejestru tych stowarzyszeń i innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej. W przypadku jednak prowadzenia działalności gospodarczej i konieczności dokonania wpisu do rejestru przedsiębiorstw zarówno spółdzielnie socjalne, jak i stowarzyszenia są zobowiązane do uiszczania takich opłat sądowych.

Założenia, które miało ministerstwo, proponując rozwiązania z art. 6 ust. 3 ustawy, o którym mówiłem, były takie, żeby ułatwić działanie na samym początku, nowo powstającym spółdzielniom, które dopiero swoją działalność gospodarczą rozwijają, i umożliwić im to, aby nie musiały tych opłat sądowych, rejestracyjnych, odprowadzać. Nie zakładaliśmy, żeby rozszerzyć tę pomoc na podmioty, które już funkcjonują dłużej na rynku, a tego w gruncie rzeczy dotyczy ta petycja, w kontekście też działalności gospodarczej prowadzonej przez spółdzielnie.

Oczywiście jest to kwestia, która mam nadzieję i tutaj chciałbym złożyć taką deklarację, zarówno będzie też przedmiotem analizy u nas w ministerstwie rodziny, jak i podniesiona zostanie w konsultacjach czy rozmowach z partnerami, z którymi rozmawiamy, z sektora ekonomii społecznej. I będzie to kwestia, po tych wszystkich dyskusjach, czy to rzeczywiście jest tak istotna sprawa, mam nadzieję, do rozważenia przy ewentualnej kolejnej nowelizacji. Więc nie mówimy temu postulatowi nie, ale chcielibyśmy go też przedyskutować z sektorem spółdzielni socjalnych. To przede wszystkim.

Korzystając z okazji, chciałbym jeszcze bardzo krótko powiedzieć, że my jako ministerstwo, zauważając tutaj trudną sytuację, w której znalazł się sektor ekonomii społecznej, w tym spółdzielnie socjalne… Tutaj minister rodziny i polityki społecznej zadbał o to, żeby te podmioty mogły w okresie pandemii korzystać z szeregu instrumentów wsparcia dla tych podmiotów, co mam nadzieję, pozwoliło wielu z nich przetrwać ten trudny czas pandemii. Był to zarówno dostęp do dofinansowania do wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenia społeczne, a także zwolnienie z tych składek. Chciałbym zaznaczyć, że rząd podjął taką decyzję, żeby spółdzielnie socjalne bez względu na liczbę zatrudnionych osób zostały zwolnione, uzyskały możliwość zwolnienia z opłacania składek na ubezpieczenia przez trzy miesiące. Jak wiemy, w przypadku innych podmiotów były tu ograniczenia związane z liczbą pracowników – więc ministerstwo, widząc znaczenie tych…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Przepraszam, panie dyrektorze…

Zastępca dyrektora departamentu MRiPS Kamil Bobek:

Jak pani poseł słusznie zauważyła, w reintegracji osób szczególnie…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Panie dyrektorze…

Zastępca dyrektora departamentu MRiPS Kamil Bobek:

…szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym i w trudnej sytuacji na rynku pracy…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Przepraszam, panie dyrektorze.

Zastępca dyrektora departamentu MRiPS Kamil Bobek:

Tak?

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Skupiamy się na petycji.

Zastępca dyrektora departamentu MRiPS Kamil Bobek:

Panie przewodniczący, to tyle. Chciałem przekazać tylko to stanowisko, że będziemy to rozważać, jeśli szanowna Komisja dopuściłaby taką możliwość, na etapie ewentualnych prac nad nowelizacją. Chcielibyśmy to skonsultować z sektorem spółdzielczości.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Oczywistym jest, że prace nad projektem ustawy będą otwarte dla wszystkich partnerów zainteresowanych brzmieniem tego projektu – tu nie ma wątpliwości. Natomiast rozumiem, że ta inicjatywa Komisji może pomóc w budowaniu tego systemu wsparcia dla podmiotów, na których nam wszystkim bardzo zależy.

Bardzo dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Pan przewodniczący Jacek Świat, proszę bardzo.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Chciałem tylko dopytać, panie dyrektorze, czy planowane są w ministerstwie jakieś zmiany w ustawie o spółdzielczości socjalnej. Jeżeli tak, to oczywiście te nasze inicjatywy mogłyby się spotkać. Jeżeli nie – to oczywiście nasza inicjatywa będzie samodzielna.

Zastępca dyrektora departamentu MRiPS Kamil Bobek:

Ustawa o spółdzielniach socjalnych po raz ostatni była… Wysoki Sejm przyjął tę ustawę nowelizacyjną w grudniu 2017 r. Ona weszła w życie w 2018 r. Teraz koncentrujemy się raczej na zbieraniu postulatów środowiska w kontekście ewentualnej kolejnej nowelizacji, natomiast prace trwają nad innymi ustawami, na przykład nad ustawą o zatrudnieniu socjalnym czy o ekonomii społecznej. Tak że to jest jeszcze czas przyszły i tutaj nie jestem upoważniony i nie chciałbym podawać konkretnego terminu, kiedy minister wystąpi z postulatem włączenia nowelizacji tej ustawy do programu prac rządu. Jak mówię, to jest kwestia dwóch lat funkcjonowania, dwóch i pół roku, znowelizowanej ustawy. Teraz analizujemy wnioski z tej nowelizacji i kolejne postulaty.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Zatem jest rekomendacja, byśmy w sprawie podniesionej w petycji podjęli decyzję o wystąpieniu z inicjatywą ustawodawczą. Czy wobec takiej rekomendacji jest akceptacja? Nie słyszę uwag. Stwierdzam, że Komisja podjęła taką decyzję.

Przystępujemy do rozpatrzenia kolejnego punktu. Bardzo proszę pana posła Marcina Duszka o przedstawienie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium RP.

Poseł Marcin Duszek (PiS):

Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, przedmiotem petycji jest żądanie zmiany art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Autor petycji postuluje zmianę art. 12 ust. 1 poprzez m.in. skreślenie w nim pkt 8 i 21 oraz dodanie pkt 33 w brzmieniu: „33a ustawy z dnia 22 marca 2018 r.

o komornikach sądowych", oraz dodanie pkt 35 w brzmieniu: „ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce".

Wnoszący petycję podnosi, że zamieszczone we wskazanych przepisach odwołania odnoszą się do uchylonych ustaw, a postulowane zmiany mają charakter porządkujący. Petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu. Petycja spełnia wymogi formalne. Artykuł 12 ust. 1 pkt 8 i 21 ustawy o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych zawiera odesłanie do uchylonych aktów prawnych, a w ustawach uchylających te akty nie zamieszczono norm kolizyjnych, które stanowiłyby o tym, jakie przepisy należy stosować. Należy jednak podkreślić, że przy zastosowaniu wykładni funkcjonalnej możliwe jest odczytanie, jakie przepisy powinny mieć zastosowanie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę. Czy zatem pan poseł zechciałby przedstawić rekomendację?

Poseł Marcin Duszek (PiS):

Panie przewodniczący, wnoszę o nieuwzględnianie żądania będącego przedmiotem petycji.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Jest rekomendacja, by nie uwzględnić żądania będącego przedmiotem przedstawionej petycji. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, że Komisja podjęła taką decyzję.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Proszę pana przewodniczącego Jacka Świata o przedstawienie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie określenia minimalnego rozmiaru czcionki używanego w umowach cywilnoprawnych, wzorach umów oraz regulaminach.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Szanowni państwo, petycja złożona przez osobę fizyczną, a jej autor domaga się ustawowego ustalenia minimalnego rozmiaru czcionki używanej w umowach czy regulaminach. Jednocześnie autor nie wskazuje konkretnych ustaw, które w tym zakresie należałoby znowelizować. Autor zwraca uwagę, że często podnoszony jest problem tzw. małego czy też drobnego druku, którym w przypisach zamieszcza się istotne informacje. Zwraca też uwagę, że osobom o słabym wzroku, osobom starszym trudno jest wręcz przeczytać takie informacje. Podkreśla także, że problem nie jest jednostkowy, wydumany, że od wielu lat znany jest Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów i również ten problem był podnoszony na forum Parlamentu Europejskiego.

Tak nawiasem mówiąc, ja sądzę, że tutaj większy problem niż sama możliwość przeczytania jest natury psychologicznej. Otóż ten drobny druk i przypisy sugerują, że informacje w nich zawarte w takiej formie mają znaczenie drugorzędne, uzupełniające czy też czysto informacyjne i że nie są to informacje istotne dla samej umowy czy regulaminu. Trzeba też zwrócić uwagę, że petycja nie odnosi się do treści umów, jasności użytego tam języka, ale koncentruje się wyłącznie na druku, na szacie graficznej umów.

Biuro Analiz Sejmowych przypomina, że Kodeks cywilny w § 385 nakazuje, by (cytuję): „wzorzec umowy był sformułowany jednoznacznie i w sposób zrozumiały". W praktyce prawnej w Polsce ten zapis interpretuje się rozszerzająco, a więc odnosi się go nie tylko do treści, do języka, ale również do formy graficznej umów. W swojej analizie BAS przedstawia zresztą szerszy zestaw przepisów ustawowych regulujących zasady transparentności umów. Znajdują się one na przykład w ustawie o prawach konsumenta, w ustawie o kredycie konsumenckim, w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Obowiązuje nas również dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady, tzw. europejski kodeks łączności elektronicznej, odnoszący się do umów dotyczących kontaktów drogą elektroniczną. Ten kodeks europejski określa zresztą dość jednoznacznie, że podsumowanie umowy powinno być wydrukowane na arkuszu A4 czcionką co najmniej 10 pkt. Również Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wielokrotnie zajmował się problemem czytelności umów i wielokrotnie również kwestionował zbyt mały druk i nieczytelną szatę graficzną jako przejaw działalności niedozwolonej. Takie stanowisko przed-

stawiał choćby w różnych sprawach spornych, w sprawach sądowych, a więc wniosek autora petycji ma swoje szerokie uzasadnienie.

Nam wypada postawić pytanie, czy wystarczą te przepisy, które już istnieją, są bardzo szerokie. W potocznym odbiorze i biorąc pod uwagę, że te sprawy ciągle wracają, obecne regulacje nie są wystarczające. Jak je zmienić? Tutaj trzeba powiedzieć, że sprawa nie jest taka łatwa, ponieważ obowiązują nas unijne dyrektywy dotyczące praw konsumenckich, a te dyrektywy zakładają maksymalną harmonizację, co oznacza jednakowe rozwiązania we wszystkich krajach Unii. A zatem jeżeli byśmy chcieli dokonać jakichś jednoznacznych zapisów, to najpierw trzeba będzie skonfrontować je z obecnym ustawodawstwem europejskim, ponieważ nie mogłyby one wychodzić poza ramy tam przyjęte. Niemniej sprawa jest i może warto się zająć jej bardziej jednoznacznym rozstrzygnięciem, skoro ciągle, od wielu lat budzi tyle sporów. Stąd proponuję wystąpić z dezyderatem… A właśnie – myślę, że tutaj najistotniejsze byłoby stanowisko UOKiK, który ma najwięcej doświadczenia w tych sprawach. Więc sądzę, że powinniśmy wystąpić z prośbą do UOKiK o ustosunkowanie się do tej sprawy, ale też myślę, że warto wystąpić z dezyderatem, w tym przypadku do premiera, bo on jest zwierzchnikiem UOKiK, również o stanowisko rządu.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Myślę, że sprawa wbrew takiemu trochę już niekiedy anegdotycznemu podnoszeniu ma bardzo poważny skutek dla osób zawierających różne umowy i często ze zdumieniem odkrywających, że pewne fragmenty są sporządzone w taki sposób, żeby utrudnić zorientowanie się osobie podpisującej tego typu dokument, że właśnie akceptuje pewne regulacje.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Czy można, panie przewodniczący?

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Oczywiście, bardzo proszę.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Petycja koncentruje się oczywiście na sprawach druku czy formy graficznej, ale trudno oddzielić sprawy formy i treści. Ja tak twierdzę, rzucając jakby sugestię, że być może rozwiązaniem jest nie tyle nawet ingerencja w wielkość druku, ale na przykład jednoznaczny zakaz umieszczania treści istotnych w przepisach innym rodzajem druku niż zasadnicze treści umowy. Takie rozwiązanie również należałoby rozważyć.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Mamy zgłoszenia pani Katarzyny Araczewskiej, zastępcy dyrektora w Departamencie Ochrony Zbiorowych Interesów Konsumentów. Pani dyrektor, bardzo proszę o zabranie głosu.

Zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Zbiorowych Interesów Konsumentów Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Katarzyna Araczewska:

Dzień dobry państwu. Chciałam się króciutko odnieść do tej petycji, bo faktycznie autor podnosi w niej bardzo ważny temat, który pomimo tego, że mamy kolejne przepisy i rozwiązania legislacyjne, które powinny ten temat rozwiązywać, w dalszym ciągu, cały czas jest aktualny.

Ten problem anegdotycznej wręcz małej czcionki, on się wpisuje w szerszy problem – problem transparentności wzorca. Czcionka jest tutaj tylko jednym z aspektów i niekoniecznie nawet jej rozmiar musi być największym problemem, bo to może też być kolor czy w kontekście na przykład komunikacji marketingowej… Nie możemy tutaj skupiać się wyłącznie na samym wzorcu, bo problemy z transparentnością występują też na etapie przedkontraktowym, w kontekście czy to reklamy, czy ulotek, czy samego procesu zawierania umowy, na przykład w zakresie technicznym strony internetowej – i mam wrażenie, że tutaj wręcz nawet te zastrzeżenia o wielkości czcionki czy o trudności w zrozumieniu całej sytuacji, kontekstu prawnego są jeszcze bardziej aktualne. Tutaj mamy więc do czynienia nie tylko z małą czcionką, ale też na przykład z czcionką, która

idzie w innym kierunku niż reszta tekstu, tak jak na przykład na ulotkach marketingowych. Ale też nie tylko czcionka jest problemem.

Nasze badania, które zlecamy w kontekście różnych receptorów rynku, wskazują m. in. na to, że problemem jest przede wszystkim długość tych wzorców, czyli te wzorce są po prostu bardzo długie i przez to dla konsumentów nieczytelne. Ale także sam język, którym się wzorce posługują – on jest z reguły dosyć skomplikowany i przez to jest trudno przyswajalny. Oczywiście respondenci w ramach tych badań wskazują także na wielkość czcionki, jednak paradoksalnie nie zawsze jest to największy problem. Tutaj takie przykładowe badanie, mogę wskazać na badanie z końca 2019 r. zrealizowane przez Kantar dla UOKiK. Ono dotyczyło akurat platform internetowych, natomiast pytania dotyczące czytelności wzorca, tego, czy konsumenci w ogóle czytają umowy, były osadzone w troszeczkę szerszym kontekście. I te odpowiedzi nie były optymistyczne, bo zdecydowana większość konsumentów albo tego wzorca nie czyta, albo nie czyta go w całości. Konsumenci wskazują, że ich skłonność w ogóle do przeczytania umowy wzrasta wraz, że tak powiem, z wagą tej umowy, czyli na przykład większa będzie skłonność do przeczytania umowy w obszarze finansów, czyli na przykład umowy pożyczki, niż umowy zawieranej z platformą internetową. W obydwu tych wariantach musimy się jednak liczyć z tym, że konsument po prostu tej umowy nie przeczyta. Pewnie jednym z czynników jest oczywiście ta czcionka, natomiast musimy także uwzględniać to, że na transparentność wpływają również inne kwestie związane z długością i ogólną czytelnością takich wzorców.

Co do tych wątpliwości podniesionych przez Biuro Analiz Sejmowych, związanych m.in. ze zgodnością ewentualnych rozwiązań legislacyjnych z prawem unijnym, to faktycznie wymagałoby dalszej analizy, bo w tym momencie mamy bardzo wiele rozwiązań implementowanych do porządku prawnego, które są wynikiem działań ustawodawcy unijnego, i tutaj faktycznie występuje harmonizacja maksymalna, więc należałoby postawić drobny znak zapytania, czy jakiekolwiek zmiany byłyby dopuszczalne. To, na co w tym momencie przepisy pozwalają, to są oczywiście działania władcze, które prezes UOKiK od lat podejmuje, i pewnie tutaj byłoby dość łatwo znaleźć decyzje z różnych sektorów, przede wszystkim z sektora finansowego i telekomunikacyjnego, bo mam poczucie, że tutaj tych naruszeń jest najwięcej, z ostatnich pięciu czy dziesięciu lat i one faktycznie nadal są aktualne. Mamy na przykład decyzję z zeszłego roku… nie, przepraszam, z 2019 r. dotyczącą sektora finansowego, decyzję RPZ-2000/2019 dotyczącą wprost czcionki w umowach pożyczki. To decyzja wobec kredytów partnerskich spółki z o.o., ale są też decyzje wydawane wobec spółek działających na rynku telekomunikacyjnym, na przykład wobec PTS SA – decyzja RŁO-39/2014, również w sektorze usług świadczonych drogą elektroniczną, czyli przez internet – na przykład decyzja RPP-3/2018 i również cały szereg decyzji dotyczących już stricte działań marketingowych. Tak że faktycznie problem podniesiony przez autora petycji jest jak najbardziej aktualny i istotny również dla innych konsumentów.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję, pani dyrektor. Bardzo proszę o stanowisko pana Krzysztofa Patera, który ma również doświadczenie z perspektywy Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Bardzo prosimy.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Myślę, że propozycja pana posła Świata, aby zacząć od dezyderatu, jest bardzo dobra, dlatego że wtedy Komisja będzie miała orientację, czy warto podejmować inicjatywę legislacyjną w tym fragmencie, który został pokryty, czy też być może pojawi się pewna deklaracja ze strony rządu szerszego ujęcia, przede wszystkim informacja o tym, jakie działania są podejmowane na poziomie europejskim. Mam więc taką samą propozycję, jaką przedstawił pan poseł Świat.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Jest zatem rekomendacja, abyśmy w sprawie przedstawionej w petycji wystąpili z dezyderatem do prezesa Rady Ministrów. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Stwierdzam zatem, że Komisja podjęła taką właśnie decyzję.

Kolejną petycję przedstawię ja. Jest to petycja w sprawie zmiany ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego poprzez uwzględnienie w art. 680 § 1 wykazu inwentarza. Petycja jest lakoniczna i zawiera ocenę, że postulowana zmiana ma charakter porządkujący. Wnoszący petycję, pan Sebastian Adamowicz, postuluje zmianę art. 680 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez nadanie brzmienia w § 1: „We wniosku o dział spadku należy powołać postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia oraz spis albo wykaz inwentarza, jak również podać, jakie spadkodawca sporządził testamenty…” itd.

Do tej lakonicznej petycji bardzo szczegółowo odniósł się ekspert Biura Analiz Sejmowych, który potwierdza od strony formalnej, że petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu i spełnia wymogi określone w ustawie o petycjach. Natomiast co do istoty, czyli żądania zmiany brzmienia art. 680 k.p.c. o konieczność powoływania we wniosku o dział spadku wykazu inwentarza, ekspert wskazuje, że wykaz inwentarza został wprowadzony do polskiego porządku prawnego na podstawie ustawy z 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny. Ekspert podkreśla, że sporządzenie wykazu inwentarza, który ma charakter dokumentu prywatnego, różni się od sporządzenia spisu inwentarza, który ma charakter dokumentu urzędowego. Spis inwentarza jest sporządzany przez komornika na podstawie postanowienia sądu o sporządzeniu spisu inwentarza na wniosek tego, kto uprawdopodobni, że jest spadkobiercą, uprawnionym do zachowku lub zapisobiercą, albo wykonawcy testamentu lub wierzyciela mającego pisemny dowód należności przeciwko spadkodawcy. Sąd zarządza ogłoszenie o wydaniu postanowienia o sporządzeniu spisu inwentarza i na postanowienie w przedmiocie sporządzenia spisu przysługuje zażalenie.

Ekspert cytuje art. 10311^1 § 1 Kodeksu cywilnego, który stanowi: „Spadkobierca, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, zapisobierca windykacyjny lub wykonawca testamentu mogą złożyć w sądzie albo przed notariuszem wykaz inwentarza. Wykaz inwentarza składany przed notariuszem zostaje objęty protokołem”. Złożenie wykazu inwentarza przed sądem lub notariuszem ma charakter dobrowolny.

Należy podkreślić, że wprowadzenie wzoru wykazu inwentarza – zaznacza ekspert – nie miało na celu sformalizowania drogi sądowej, a jedynie ułatwienie dla osób, które chcą złożyć wykaz inwentarza. Niezależnie od odmiennego charakteru prawnego zarówno spis inwentarza, jak i wykaz inwentarza służą ograniczeniu odpowiedzialności za długi spadkowe. Jak bowiem stanowi art. 1031 § 2 k.c.: „W razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności odpada, jeżeli spadkobierca podstępnie pominął w wykazie inwentarza lub podstępnie nie podał do spisu inwentarza przedmiotów należących do spadku lub przedmiotów zapisów windykacyjnych albo podstępnie uwzględnił w wykazie inwentarza lub podstępnie podał do spisu inwentarza nieistniejące długi”.

Ekspert wskazuje, że oceniając zasadność żądania petycji, należy zauważyć, że w art. 680 § 1 k.p.c. jest mowa o powoływaniu we wniosku o dział spadku postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia oraz spisie inwentarza. Wymienione dokumenty mają charakter dokumentów urzędowych, a zatem wykaz inwentarza, który ma charakter dokumentu prywatnego, nie może – wskazuje ekspert – być traktowany na równi z tymi dokumentami. Artykuł 680 § 1 k.p.c. stanowi również o tym, że w przypadku, w którym nie został sporządzony spis inwentarza, wnioskodawca zobowiązany jest wskazać majątek, który ma być przedmiotem działu. W obowiązującym stanie prawnym – wskazuje w konkluzji ekspert – nie ma wątpliwości, że w przypadku braku spisu inwentarza wnioskodawca może wskazać majątek poprzez przedłożenie wykazu inwentarza, a zatem postulowana nowelizacja nie jest uzasadniona.

Podzielając w pełni stanowisko eksperta Biura Analiz Sejmowych, rekomenduję nieuwzględnienie żądania będącego przedmiotem przedstawionej petycji. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Czy pan Krzysztof Pater chciałby odnieść się do tej petycji?

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Mam takie samo zdanie jak pan przewodniczący i BAS.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Szanowni państwo, czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Mam na myśli rekomendację o nieuwzględnieniu żądania będącego przedmiotem petycji. Nie słyszę. A zatem stwierdzam, że Komisja podjęła taką decyzję.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Proszę ponownie pana posła Marcina Duszka o przedstawienie tym razem petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie aktualizacji nazw ministrów.

Poseł Marcin Duszek (PiS):

Szanowny panie przewodniczący, szanowna Komisjo, szanowni państwo, petycja została wniesiona przez osobę fizyczną i jej przedmiotem są żądania dokonania następujących zmian: art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych przez nadanie mu brzmienia: „2) gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska lub upoważnionej przez niego osoby”; art. 16 ust. 5 powyższej ustawy przez dodanie przed wyrazami „wojewódzkim inspektorem sanitarnym” wyrazu „państwowym”; art. 26 ust. 1 powyższej ustawy przez nadanie mu brzmienia: „1. Kontrolę stosowania przepisów ustawy sprawują minister właściwy do spraw rolnictwa i minister właściwy do spraw środowiska, marszałkowie województw oraz podmioty wymienione w art. 5 oraz art. 15 ust. 5 i art. 16 ust. 5”.

Petycja spełnia wymogi formalne, mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu. Zaproponowane przez wnoszącego zmiany dotyczące nazw poszczególnych ministrów mają charakter porządkujący, chociaż obowiązujące przepisy nie budzą wątpliwości interpretacyjnych. Panie przewodniczący, wnoszę o nieuwzględnienie żądania będącego przedmiotem petycji.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę. Czy są uwagi do rekomendacji, by nie uwzględnić żądania będącego przedmiotem przedstawionej petycji? Nie widzę. Zatem stwierdzam, że Komisja podjęła decyzję zgodną z rekomendacją.

Przechodzimy do kolejnego, ostatniego, punktu tego posiedzenia, a mianowicie do rozpatrzenia petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych w zakresie dostosowania art. 9 do obecnego systemu kar za wykroczenia oraz uchylenia art. 3 i art. 11. Bardzo proszę pana posła Roberta Obaza, którego witamy, o przedstawienie petycji.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Dzień dobry, witam serdecznie. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, petycja w sprawie zmiany ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych w zakresie dostosowania art. 9 do obecnego systemu kar za wykroczenia oraz uchylenia art. 3 i art. 11. W petycji zgłoszono problem. Przedmiotem petycji jest żądanie dokonania zmiany ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych w zakresie art. 9 poprzez nadanie mu brzmienia: „Art. 9. Kto naruszy postanowienia art. 4 ust. 2 i art. 5 oraz kto zachowuje się na cmentarzu lub grobie wojennym w sposób nielicujący z powagą miejsca, jeżeli czyn nie stanowi przestępstwa podlegającego karze surowszej, ulega karze aresztu i grzywny lub jednej z tych kar”. W ocenie wnioskodawcy sankcja z art. 9 wymaga dostosowania do obecnego systemu kar za wykroczenia oraz jednocześnie powaga czynu przemawia za stosowaniem kary aresztu. Ponadto przedmiotem petycji jest postulat uchylenia z ustawy o grobach i cmentarzach wojennych art. 3 jako bezprzedmiotowego oraz art. 11, ponieważ nie wymienia się obecnie organu wykonującego ustawę.

W opinii BAS wskazuje, że zmiana przepisów w zakresie proponowanym przez autora petycji leży w gestii ustawodawcy, jednak też wskazuje, że pod względem aktualizacji przepisów powinno się brać pod uwagę określone kwestie, takie jak kształtowanie polityki karnej państwa, które powinno opierać się na analizie aktualnego, jak i przewidywanego stopnia

społecznej szkodliwości czynów, w związku z którymi ustawodawca chce wprowadzić mechanizmy oddziaływania karnego. Stwierdzenie zaistnienia faktycznego zagrożenia dóbr pozostających pod ochroną prawa uzasadnia tym samym podejmowanie przez państwo wszelakich decyzji kryminalizacyjnych. Stwierdzenie to jednakże powinno być oparte na odpowiednich źródłach, takich jak m.in. przeprowadzenie odpowiednich statystyk, badań naukowych czy badań aktowych jako podstaw leżących w uzasadnieniu decyzji.

Podsumowując, ustalenia dotyczące powyższych przepisów powinny być więc dokonane na podstawie metod naukowych, legitymowanych przez naukę prawa karnego, takich jak przeprowadzenie oraz analiza odpowiednich badań, w tym statystyk wykroczeń, oraz akt postępowań w sprawach o wyżej wymienione wykroczenia. Dopiero zaś powzięte informacje, w tym także uzyskane od odpowiednich podmiotów, mogłyby potwierdzić albo zanegować zasadność wprowadzenia propozycji wnioskodawcy co do przywrócenia kary aresztu i kształtu sankcji określonej w art. 9 ustawy o grobach i cmentarzach.

Nie wiem, czy jest z nami wnioskodawca tejże petycji, ale chciałbym poprosić teraz o stanowisko naszego doradcy i oczywiście o dyskusję – a potem podsumuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Bardzo proszę pana Krzysztofa Patera o przedstawienie stanowiska w tej sprawie.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Proponowana petycja zawiera w sobie jakby dwa wątki. Wątek pierwszy to propozycja o charakterze porządkowym, a drugi merytorycznym, polegającym na zaostrzeniu sankcji. Jeżeli Komisja dostrzegłaby w tej propozycji obszar do pogłębionych analiz, to wtedy konieczne siłą rzeczy byłoby uzyskanie na starcie informacji z rządu na temat w ogóle celowości zaostrzania sankcji i problemu, a ponieważ temat leży w gestii ministra sprawiedliwości, a minister rodziny i polityki społecznej sprawuje nadzór nad Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, tymczasem cmentarze i groby w kraju to minister zdrowia i być może także do pewnego stopnia minister spraw wewnętrznych i administracji ze względu na relacje ze związkami wyznaniowymi, to w związku z tym myślę, że Komisja stoi przed dylematem: albo nieuwzględnienie żądania, albo wystąpienie z dezyderatem do prezesa Rady Ministrów w celu uzyskania informacji potrzebnych do pogłębionej analizy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Pan przewodniczący Jacek Świat, proszę.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Ponieważ pojawił się tutaj wątek zaostrzenia kar, to oczywiście trzeba poprosić ministerstwo o informacje. Poza tym autor petycji mówi o ustawie, która przewiduje kary, a tam gdzie wchodzi już kwestia kar, czasem finansowych czy wręcz aresztu, to ja myślę, że prawo powinno być napisane w sposób bardzo precyzyjny. Jeżeli są tu jakieś nieścisłości terminologiczne, anachronizmy, to jednak należałoby je poprawić. Może nie w sposób pilny, ale przy innej okazji. Tego typu ustawy powinny być absolutnie jednoznaczne.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Nie widzę. Zatem bardzo proszę, panie pośle, o konkluzję i rekomendację.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Z uwagi na to, że problem, o który mówił także i pan wiceprzewodniczący, że ta złożoność prawa, i pan doradca, że ileś ministerstw trzeba by zapytać w takim wypadku i dookreślić… Wiemy też, że pan minister Ziobro cały czas pracuje nad poprawą tego prawa. W moim odczuciu należy nie uwzględnić żądania przedstawionego w petycji.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Rekomendacja jest zatem w kierunku nieuwzględniania żądania zawartego w przedstawionej petycji. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Tak, panie przewodniczący, proszę bardzo.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Wnioskowałby jednak, żeby wystąpić z dezyderatem do ministra sprawiedliwości, bo to chyba wystarczy. Prawdopodobnie możemy domniemywać, że ten dezyderat nie przyniesie jakichś wielkich rewelacji wychodzących poza to, co mamy w opinii BAS, ale jednak myślę, że sprawa jest na tyle ciekawa, ważna, że możemy się tym zająć.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Podobnie jakby w kontekście dylematu mówił pan Krzysztof Pater. Zatem, panie pośle, zwracam się do pana posła Roberta Obaza, czy jednak nie podjąć tego kolejnego kroku, żeby sprawę wyjaśnić i nie mieć tych wątpliwości, które się tu pojawiają w naszej dyskusji, i właśnie wystąpić z dezyderatem?

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Panie przewodniczący, ja też mam podobne wątpliwości, patrząc na to, jakie odpowiedzi często otrzymujemy na te dezyderaty. Sam pan wiceprzewodniczący mówi, że nie oczekuje sukcesu i zmiany stanowiska w stosunku do tego, co pokazało BAS, więc umówmy się – zróbmy ten dezyderat i zobaczymy, co ministerstwo odpowie. Aczkolwiek proponowałbym go chyba skierować do premiera. Może warto to jeszcze przedyskutować z naszym doradcą, ponieważ na gorąco mówił, że ileś ministerstw się tym zajmuje – więc zastanowiłbym się, czy nie złożyć dezyderatu do pana premiera, a premier przekieruje sprawę do odpowiednich ministerstw.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Rozumiem gest wykonany przez pana wiceprzewodniczącego Jacka Świata, że też popiera pomysł wystąpienia do premiera. Jak wykazywał bowiem pan Krzysztof Pater, co najmniej kilka ministerstw ma kompetencje w tym obszarze i dobrze byłoby, żeby to premier wskazał ministra, który udzieli nam wspólnej odpowiedzi. A zatem rekomendację w sprawie zawartej w przedstawionej petycji sformułowalibyśmy jako wystąpienie z dezyderatem do prezesa Rady Ministrów. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, że Komisja podjęła taką decyzję.

Szanowni państwo, na tym wyczerpaliśmy porządek tego posiedzenia. Przypominam, że kolejne o godz. 10:30. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję.